

MEYER, L. H.; PECK, C. A.; BROWN, L: *Critical issues in the Lives of People with Severe Disabilities*. Baltimore, Paul H. Brooks, 1991.

ATZERATASUN LARRIA DITUZTEN PERTSONEN BIZIMODUAN AGERTZEN DIREN ZEN BAIT ARAZO KRITIKOAK

Liburu honek idazki multidimentsionalen eta globalen bilduma bat batzen du argitarapen bakar batean.

Liburuak eskura daiteken informazioa irakurlego orokorrari zuzendua dago, bai ikasle edo profesional, baita garapen ezintasunen arloan lana egiten duten beste pertsona batzuei ere.

Argitarapen honek, "Ezintasun larriak jasaten duten pertsonen elkartea" laguntzaile izanik, independentzia errazten eta ezintasun larriak dituzten pertsonen aukerak gehitzen duten balioen, ikerketen eta praktika onen analisi bat eskeintzen du.

Liburuak sei atal nagusi ditu, gaureguneko ikerketa eta praktikaren arabera antolatutakoak.

Atalak hauek dira:

a) Definizioak eta diagnostikoa; b) deserakundetzea eta komunitate zerbitzuak; d) eskusio-zero eta laguntzak modelu-zerbitzuen continuum-aren berdefinizioa; e) Lege Publikoaren eta hezkuntz zerbitzuen hedakuntzak; f) helduentzako zerbitzuen erreforma eta legezko orokorreko gaiak; g) bizitza eta heriotzaren gaiak; h) laburpena.

Lehenengo kapitulua "Balioen eta Zientziaren gorespina ezintasun larriaren hiritarrentan eragina duten Gizarte Politikako erabakietan", Charles Peckek idatzia, ez da berez liburuari egiten zaion sarrera bat, baina zeregin hori betetzen du, Gizarte Politikaren zientziaren eta balioen paperen arteko bereiztasun finak argituz. Hasieran Peck-ek zientziarenganako kezka sentimendu bat adierazten du gizarte aldaketa hauez edo arriskuan dagoenean, zeren eta "...hezkuntza bereziaren eta garapen ezintasunen arloak ezagutza "baliotsua" zer denaren ikuspen tekniko mugatu baten menpean egon bait dira".

Ikuspegi honetatik eta Peck-en diskusioaren beste puntu batzuetatik irakurleak antzientzia denaren inpresioa du, edo zientziak muga arrazonagarri batzuen bestalde bere funtzioa hedatuko duen paper bat jokatu duenaren esperantza gutxi dagoela. Zientziak ezin duen arren (eta baliteke sekula ere ezin izatea) integrazioa bultzatu, zenbait ikerketa zehatzek benetan erabilgarria den nabaritasuna eskeintzen diete profesionalei, beraiek erabaki dezaten integrazioa errazteko moduak.

Monografia honen helburuak kontutan hartuz ez gara luzatuko portaera arazoei zerikusirik zuzenik ez duten atal eta kapitulu ezberdinen edukinarekin.

Seigarren atalean, bizitza eta heriotzaren arazoei zuzendutakoan, TASHen gaitzirikoa buruzko eta alternatiba positiboaren garapenari buruzko jarrera agertzen da.

35. kapitulan, "Interbentzio ez-gaitzirikoa portaera arazo larriarentzat", Edwin Helmstetter-ek eta Mark Durand-ek interbentzio sarkinak gelditzeari buruzko TASHek hartutako erabakiak zabalitzen dituzte. Kapitulu honek bost puntu nagusiei buruzko ikerketa osoki berrikusten du: a) Interbentzio sarkinaren iraunkortasunari eta orokorpenari buruzko ikerketak emankizun eztabaidagarriak erakusten ditu; b) metodo sarkinaren erabiltzaileek ez dituzte metodo hauek zuzenki erabiltzen; d) Interbentzio sarkinek beldurra, atzeraldia, deiadarrak eta eraso emankizuna izan ditzakete; e) gaitzirikoa teknika nahi ez den portaera gutxitzeko erabiltzen dira gehien bat, eta erabiltzaileek interbentzioa desgizartatu dezakete; f) interbentzio sarkinak arazo legalak izan dezake eskubide konstituzionalak bortxatzen dituelako eta tratamenduari borondatezko baiezaren eskubidea zapal dezakelako.

39. kapituluan, "Botere erlazio eta kontrol sarkinari buruzko elkarrizketa bat", Anne Donnellan eta Barbara Cutler-ek profesionalen eta gurasoen ikuspegiak bateratzen dituzte ezintasun larriak dituzten gizabanakoentzat eta beraien familientzat kontrol sarkinaren ondorio negatiboak eztabaidatzeko. Erabide hauen aplikazioak portaera aldaketa eta portaera teknologiaren erabilpen okerra frogatzen du: kontrolezko asmoekin gizabanakoaren garapena laguntzekoarekin baino gehiago. Donnellan-ek Estatu Batuetako eskola sistema publikoan kokatzen du arazoa, bertan ikaslegoa kontrolatzeko adminitratzaileak eta irakaslegoak botere forma ugariak erabiltzen bait dituzte. Cutler-ek "gaitzerizko kontrolak behar dituen botere erlazioei eta botere paradigmari altematiba bezala ikaslearekin eta bere familiarekin laguntasun harremanak garatzeko" eskatzen die profesionalari.

40. kapituluan, "Baimena eta aukera" izenburuaz, Herbert Lovett-ek pentsakeraren hildo horretatik jarraitzen du, portaera asaldarien alderdi adaptatiboak eta komunikakorrak ulertu beharko genuela adieraziz, horiek bakar bakarri kontrolatzen saiatu beharrean.

Liburu honen edukinak gure ezagutzaren gehitze bat eman dela adierazten du, bai pilaketa alderdian eta baita ere alde positiboan. Orokorrean zera azpimarratzen da: ikusten dela aldaketa bat ezintasun larriak dituzten pertsonentzat gabetasun indibidualen terapietatik laguntza sistema batzuen horniketa egokietaraino. Prozesu hau beste aldaketa batekin batera etorri da: lehen gizabanakoaren garapenaren ardura zena orain gizabanako eta inguruaren arteko elkarrekintzen ardura bihurtu baita.

"Aldaketa hauek ezintasun larriak dituzten pertsonak hautemateko era ezberdin bat isladatzen dute, ez gizabanako isolatu bezala, baizik eta gure begirunea eta laguntza merezi duten eta potentzialki aktiboak diren gizarte kide bezala".

Arantxa Etxeberria